

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Doktorand: **JUDr. PhDr. Ing. Adam Osúch**

Téma práce: **Právna úprava čerpania rozpočtových prostriedkov vo vybraných krajinách Európskej unie**

Oponent: doc. JUDr. **Petr Mrkývka**, Ph.D., Prof. WSB, Masarykova univerzita, Brno, a Univerzita WSB Merito v Gdaňsku

1. Aktuálnost a originalita tématu

Téma disertační práce Adama Osúcha je stabilně aktuální s ohledem na hledání optimálního řešení problémů veřejných financí, které se týkají naprosté většiny zemí světa. Disertant si zvolil téma komparační, kdy porovnává režimy čerpání rozpočtových prostředků v České republice, Polsku a na Slovensku, přičemž si všímá přirozeně i některých otázek rozpočtu, resp. rozpočtového práva Evropské unie. Výběr států je celkem přirozený, jedná se o podobné právní řády, ekonomiky, které prošly celkem shodnými milníky moderní i dávné historie a potýkají se s identickými problémy řešenými velmi často obdobnými nástroji, jejichž volba i podoba často vychází z výsledků komparace. Za hlavní cíl práce si doktorand „zvolil komplexnější teoretické zpracování úpravy čerpání rozpočtových prostředků EU a komplexní empirické a aplikační zpracování právní úpravy čerpání rozpočtových prostředků ve vybraných zemích EU na základě teoretického výzkumu a vytvořených aplikačních návrhů“. Cíl tak nesměruje k řešení aktuálních otázek čerpání prostředků veřejných rozpočtů, kde by bylo možné hledat nějaké optimální řešení na základě komparace, ale k představení stavu jaký je. K dosažení cíle si pak stanovil čtyři výzkumné hypotézy uvedené na str. 14. Podle mého názoru si doktorand mohl zvolit ambicióznější cíl. Chápu, že je zřejmě v souladu s výzkumným zaměřením doktoranda, ale především výběr právních řádů mohl být pestřejší, a to především k podhalení řešení mimo také mimo náš středoevropský bazén, ale i v rámci něho chybí podobně osudové Maďarsko a v mnohém inspirativní Rakousko či jiné státy.

1. Náročnost tématu z hlediska teoretických znalostí, zdrojů, metod zpracování

Téma vyžaduje zvládnutí poměrně široké škály teoretické materie, a to nejen z dotčené oblasti finančního práva, ale ve své podstatě z řady jiných odvětví a oborů, a to včetně neprávních, a stejně tak je nutné umět se vypořádat se zdroji a zvolit správné metody k dosažení stanoveného cíle, resp. ověření stanovených hypotéz. V případě takto zvoleného cíle je třeba očekávat poměrně dobrou orientaci v oblastech veřejných financí tří států a do toho i EU, jejich právní regulace a vzhledem k povaze veřejné finanční činnosti a její realizaci v různorodých primárních prostředí také je třeba očekávat orientaci v dotčených právních rádech.

Prameny pro komparatistické poznání se nemohou omezovat jen na sféru právních předpisů, ale je nutné intenzivně se seznamovat s literaturou obsahující poznatky vědy a praxe, při čemž by mělo jít o zdroje originální, aktuální a patřičně fundované.

Doktorand poměrně zdařile popsal metody, které použil při zpracování tématu a v podstatě to odpovídá skutečnosti. Především se jedná o analytické metody a syntézu, přirozené je také použití deskripce, dále pak indukci a dedukci. Prezentace výsledků poznání je na

patříčné úrovni. Je také zřejmé, že zejména v pojednáních o polském areálu použité metody korespondují s metodami použitými autory zdrojů, týká se literárních pramenů. V případě předmětné disertační práce doktorand používá zdroje, které výše uvedené podmínky využití splňují. Literatura je poměrně pestrá, různé úrovně, různého stáří, kdy by bylo možné použít aktuálnější vydání. Je třeba kvitovat, že zejména v případě pojednání o polské úpravě, doktorand volil celkem dobré autory a jejich díla, a to celkem aktuální. Oceňuji také použití polských zdrojů při pojednáních o unijních financích. V případě zdrojů týkajících se České republiky bych očekával aktuálnější výběr. Co do právnické literatury zabývající se unijním fiskálním právem kvalitní česká a slovenská literatura je poměrně slabá a diplomant byl nucen použít především internetové zdroje, které jsou spíše příručkového charakteru a tendují k vysoké míře popisnosti.

2. Formální aspekty práce

Práce po formální stránce odpovídá obecným náležitostem, které jsou kladeny na daný stupeň kvalifikačních prací. Nakolik odpovídá normám platným na Univerzitě Karlově ponechávám místním hodnotitelům. Celkově je práce dobře strukturovaná a tvoří kompaktní celek. Citace jsou dohledatelné. Kvituji správnost předpisů podle pravidel v daném státě. U internetových zdrojů se obvykle uvádí datum stažení informace. U knih autorského kolektivu se doktorand omezuje na citování dané publikace s uvedením asi vedoucího autorského kolektivu a není tak zřejmé, kdo je skutečným autorem citovaného tvrzení, resp. zdroje, a to i v případě, že v publikaci je uveden autor konkrétní kapitoly.

3. Vyjádření k práci

Práce je zjevně původním dílem doktoranda. Má mezioborový charakter, kdy doktorand využívá poznatky z různých oblastí vztahujících se k danému tématu. Jejich použití vyznívá celkem příznivě. Pokud mám hodnotit vlastní text, je jeho úroveň v jednotlivých kapitolách rozdílná a z hlediska i právní problematiky diskutabilní. Již pojednání o charakteristice a systematicke finančního práva na příklad na straně 20 (možná je to dáno vadným překladem) působí poněkud zmátkově. Je mi záhadou, proč doktorand nevyužil některé dříve vydané a dostupné práce, které se věnují vymezení finančního práva a jeho systematizaci. Ve své práci pak nečiní rozdíl mezi systémem uspořádání materie finančního práva za účelem didaktickým a systematizací sledující jiný účel, jako na například překlenutí handicapu inkorporovaného odvětví. Jsou to ovšem momenty spíše diskutabilní než natolik zásadní, aby práci výrazně dehonestovaly. Práce po obsahové stránce splňuje nároky kladené na daný stupeň kvalifikačních prací.

4. Kritéria hodnocení

- **Splnění cílů práce:** jak jsem výše naznačil cíl práce, jak byl vymezen, byl naplněn. Souhrnně v závěru se doktorand vypořádal s jednotlivými hypotézami.
- **Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství:** Systém Theses vyhodnotil u předmětné práce maximální podobnost 8% a Turnitin vyhodnotil celkovou shodu 29%. Na základě těchto zjištění nepovažuji práci za plagiát. Práce má dostatek citací, cca přes 300 odkazů. Z textu práce není ani zřejmá nadměrná kompilace. Vyhodnocení použití AI disertační práce neobsahuje. Práci považuji za samostatně zpracovanou.
- **Logická stavba práce:** Práce tvoří logicky uspořádaný celek.

- **Práce se zdroji:** práci se zdroji považují za dostatečnou, viz výše.
- **Hloubka provedené analýzy:** bez výhrad
- **Úprava práce:** Práce odpovídá standardům.
- **Jazyková úroveň:** Práce je napsána ve slovenském jazyce a nakolik jsem schopen posoudit gramatickou a stylistickou úroveň mohu konstatovat, že až na některé zvláštní obraty poněkud neobvyklé v právní textu, je práce odpovídající standardu.

5. Závěr posudku

Disertační práci Adama Osúcha *Právna úprava čerpania rozpočtových prostriedkov vo vybraných krajinách Európskej únie* doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1. Jaká je skladba sektoru veřejných financí v polském systému a nakolik by bylo možné režim sektoru veřejných financí využít v podmínkách České republiky?
2. V čem se liší princip od zásady?
3. V čem se od sebe liší systém dohledu a kontroly dodržování rozpočtové kázně v České republice, Polsku a na Slovensku?

V Brně, dne 12.9.2023

Petr Mrkývka